

การศึกษาจินตภาพและภูมิทัศน์เมืองเพื่อกำหนดการติดตั้งป้ายสื่อความหมาย การท่องเที่ยวย่านประวัติศาสตร์สามแพร่ง

ดร. เกรียงไกร เกิดศิริ

อาจารย์ประจำภาควิชาสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พรพจน์ สุขเกษม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการออกแบบวางผังชุมชนเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิชัย บุญวาศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการออกแบบวางผังชุมชนเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

บทความ “การศึกษาจินตภาพและภูมิทัศน์เมืองเพื่อกำหนดการติดตั้งป้ายสื่อความหมายการท่องเที่ยวย่านประวัติศาสตร์สามแพร่ง” เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยและบริการวิชาการสู่สาธารณะใน “โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามแพร่ง กิจกรรมที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และเผยแพร่ภูมิทัศน์วัฒนธรรม” โดยเน้นกระบวนการศึกษาวิจัยโดยใช้กรอบความคิดทฤษฎีจินตภาพ และภูมิทัศน์เมืองเพื่อกำหนดจุดติดตั้งป้ายสื่อความหมายการท่องเที่ยวย่านประวัติศาสตร์สามแพร่ง เพื่อเลือกจุดที่ติดตั้งที่เหมาะสมที่สุดในด้านต่างๆ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว และในกระบวนการดำเนินการยังส่งเสริมกลไกเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการสร้างชุดความรู้และข้อมูล ที่สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน สำหรับพัฒนาไปสู่ระบบ “การสื่อความหมายมรดกทางวัฒนธรรม (Heritage Interpretation)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)” ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์

ทั้งนี้ ได้กำหนดจุดติดตั้งอยู่นอกขอบเขตของย่านสามแพร่งตามเส้นทาง 4 เส้นทางดังนี้ คือ “เส้นทางท่าเรือท่าช้างวังหลวง-สามแพร่ง (เส้นทาง L1)” “เส้นทางวัดบวรนิเวศวิหาร-สามแพร่ง (เส้นทาง L2)” “เส้นทางท่าเรือผ่านฟ้า-สามแพร่ง (เส้นทาง L3)” และ “เส้นทางท่าเรือราชินี-สามแพร่ง (เส้นทาง L4)” โดยจำแนกเป็นประเภท คือ “ป้ายแผนภูมิแสดงแหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ เส้นทางการเดินทางย่านสามแพร่ง และพื้นที่เกี่ยวเนื่องในเขตกรุงรัตนโกสินทร์” และ “ป้ายสัญลักษณ์เส้นทางวัฒนธรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านสามแพร่งและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง”

ป้ายส่วนที่ 2 คือ การกำหนดจุดติดตั้งป้ายภายในย่านประวัติศาสตร์สามแพร่ง ซึ่งเป็น “ป้ายเล่าเรื่องแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมา คุณค่า และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ” ซึ่งเป็นป้ายที่ติดตั้งบริเวณสถานที่สำคัญ และหน้ากิจการการค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในย่านสามแพร่ง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดทำแบบสอบถามนักท่องเที่ยว และใช้กระบวนการเสวนากับประชาคมชุมชนสามแพร่ง เพื่อให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดเนื้อหา และตำแหน่งของป้ายหน้าสถานที่สำคัญ และร้านค้าที่น่าสนใจ

คำสำคัญ: สามแพร่ง / แพร่งสรรพศาสตร์ / แพร่งภูธร / แพร่งนรา / เกาะรัตนโกสินทร์ / การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม / การสื่อความหมาย / ป้ายสื่อความหมาย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง เกรียงไกร เกิดศิริ, พรพจน์ สุขเกษม และ วิชัย บุญวาศ. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวย่านสามแพร่ง: กิจกรรมที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และเผยแพร่ภูมิทัศน์วัฒนธรรม. ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากกองการท่องเที่ยว สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

The Study of the Image of the City and Townscape for Interpretation Signs for Historical Tourism in Sam Phrang, Bangkok

Kreangkrai Kirdsiri, Ph.D.

Lecturer, Department of Architecture
Faculty of Architecture, Silpakorn University

Pornpote Sookkasem

Assistant Professor, Department of Urban Design
Faculty of Architecture, Silpakorn University

Vichai Boonvas

Assistant Professor, Department of Urban Design
Faculty of Architecture, Silpakorn University

Abstract

“The Study of the Image of the City and Townscape for Interpretation Signs for Historical Tourism in Sam Phrang, Bangkok” is a part of *“The Tourism Promotion Project for Sam Phrang, Activity 1: Enhancement for Community Cooperation and Promotion of Cultural Lansdsapes”* focusing on the image of the city and its townscape so specify the position for interpretation signs in Sam Phrang for tourists to make use and, moreover, enhance cooperation among members of the community. Pieces of knowledge and identity of the community can then be a developed for heritage interpretation which is an essential part for cultural tourism.

The positions for the signs outside the area of Sam Phrang are 1) Tha Channg Pier-Sam Phrang (L1); 2) Wat Bowonnives-Sam Phrang (L2); 3) Phan Fa Pier-Sam Phrang (L3); and 4) Rajini Pier-Sam Phrang (L4). The signs are to specify tourist attractions, significant sites, transportation routes, and to be the marks of cultural sites in Sam Phrang and adjacent zones.

The signs inside the area of Sam Phrang are to describe the history, types of value, and interesting sites, including goods and services. Cooperation in the community, questionnaire feedback from tourists, and focus group with stakeholders are the key factor for what to be in the signs and where to set up the signs.

Keywords: Sam Phrang / Phrang Sappasart / Phrang Phuthon / Phrang Nara / Rattanakosin Island / cultural tourism / interpretatuin / interpretation signage

บทนำ

ย่านประวัติศาสตร์เกาะรัตนโกสินทร์มีประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า 230 ปี ซึ่งลักษณะทางกายภาพของกรุงรัตนโกสินทร์ นอกจากจะประกอบไปด้วยมรดกทางสถาปัตยกรรมจำนวนมากมาย ทั้งมรดกทางสถาปัตยกรรมที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเมืองการปกครอง ศูนย์กลางทางศาสนา โครงสร้างทางกายภาพของระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆ ตลอดจนชุมชนต่างๆ ที่ถูกก่อสร้างขึ้นมาพร้อมกับการสร้างกรุง และตลอดหน้าประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งองค์ประกอบทางกายภาพที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในวันนี้ได้กลายเป็นมรดกอันทรงคุณค่าที่นอกจากจะบอกเล่าประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญในปัจจุบัน

ทั้งนี้ กองการท่องเที่ยว สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยกำหนดพื้นที่โครงการนำร่องในพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ในเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้ผลสรุป คือ “ย่านประวัติศาสตร์แพรงสรรพศาสตร์” “ย่านประวัติศาสตร์แพรงภูธร” และ “ย่านประวัติศาสตร์แพรงนรา” ซึ่งรู้จักกันแพร่หลายในนามว่า “ย่านสามแพรง” เพื่อดำเนินการโครงการศึกษาวิจัยศักยภาพของย่านประวัติศาสตร์สามแพรงต่อการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และการเรียนรู้ ตลอดจนการกระตุ้นให้เกิดความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจของชุมชน ภายใต้แนวความคิด “รวมพลังพลเมือง พื้นที่สามแพรงให้มีคุณค่าเป็นชุมชนที่มีความสุข เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ” โดยนำสิ่งที่มีคุณค่าทั้งอดีตและปรากฏอยู่ร่วมสมัยในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่สามแพรงทั้งทางด้านกายภาพ ภูมิทัศน์ วัฒนธรรม และสร้างการรับรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยอาศัยกลไกของการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาท่องเที่ยวและชุมชนเจ้าของพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของย่านสามแพรง

ในบทความนี้จึงมุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของเมือง และย่านประวัติศาสตร์โดยใช้กรอบความคิดและทฤษฎีว่าด้วย “ทฤษฎีจินตภาพเมือง (The Image of the City)” และ “ทฤษฎีภูมิทัศน์เมือง (Urban Landscape)” เพื่อทำความเข้าใจสภาพทางกายภาพ และถอดรหัสนำมาสู่การกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว และพัฒนาระบบ “การสื่อความหมายมรดกทางวัฒนธรรม (Heritage Interpretation)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)” ในพื้นที่สามแพรงอันถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญย่านหนึ่งของเกาะรัตนโกสินทร์ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ข้อมูลที่ถูกนำไปวิเคราะห์สู่ระบบการสื่อความหมายนั้น เป็นองค์ความรู้ของชุมชน และเป็นสิ่งที่ชุมชนในฐานะของเจ้าของพื้นที่ (Host) ต้องการจะสื่อสารไปยังผู้มาเยือน (Visitor) ทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ ด้วยมุ่งหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันให้ย่านสามแพรงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง อันจะส่งผลต่อความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชน อันจะสร้างให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของบทความ

1. ดำเนินการศึกษาสำรวจ จัดเก็บ รวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิของย่านประวัติศาสตร์ในเกาะรัตนโกสินทร์ที่มีศักยภาพต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลบนกรอบความคิดและทฤษฎีจินตภาพและภูมิทัศน์เมือง เพื่อกำหนดจุดติดตั้งป้ายสื่อความหมายทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมประเภทต่างๆ

3. เพื่อออกแบบ จัดทำระบบการสื่อความหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเรียนรู้ย่านสามแพร่งในรูปแบบป้ายสื่อความหมาย และแผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมบริบทต่างๆ ของพื้นที่ อาทิ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา แหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ สถานที่สำคัญ ผลิตภัณท์ กิจกรรมแนะนำ แผนที่ ข้อมูล และการเดินทาง ทั้งนี้ การออกแบบ และจัดทำข้อมูลจะต้องคำนึงถึงหลักวิชาการทางด้านภูมิทัศน์ วัฒนธรรม และการยอมรับของประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง

กรอบความคิดและทฤษฎี

ในการศึกษาวิจัยนี้ได้อ้างอิงกับ “ทฤษฎีจินตภาพของเมือง (The Image of the City)” เกิดขึ้นจากการวิจัยของ เควิน ลินซ์ สถาปนิก นักผังเมืองแห่งสถาบันเทคโนโลยีแห่งแมสซาชูเซตส์ (MIT) ในปี ค.ศ.1957 ผลจากการศึกษาพบว่า การที่ผู้คนจะสามารถรับรู้หรือจดจำสภาพแวดล้อมได้ เกิดจากองค์ประกอบทางจินตภาพของเมืองที่เป็นระเบียบ และมีความเป็นเอกลักษณ์ โดยแบ่งองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดการจดจำสภาพแวดล้อมของเมืองออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ “เส้นทาง (Path)” “เส้นขอบ (Edge)” “ภูมิสัญลักษณ์หรือจุดหมายตา (Landmark)” “ชุมทาง หรือศูนย์รวมกิจกรรม (Node)” และ “ย่าน (District)”

สำหรับ “ทฤษฎีภูมิทัศน์เมือง (Townscape)” เสนอโดย กอร์ดอน คัลเลน สถาปนิกชาวอังกฤษ ซึ่งมีหลักการเดียวกับทฤษฎีจินตภาพเมือง คือ มนุษย์สามารถที่จะจดจำสภาพแวดล้อมของเมืองได้โดยใช้องค์ประกอบเมืองต่างๆ เช่น ภูมิสัญลักษณ์ที่มีความโดดเด่น หรือบริเวณย่านที่มีรูปแบบของสิ่งก่อสร้างแตกต่างออกไปจากพื้นที่บริเวณอื่น ซึ่งสามารถใช้เป็นจุดอ้างอิงในการเชื่อมโยงการเดินทาง ทำให้เกิดความเข้าใจในสภาพแวดล้อมนั้นๆ มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ จากการศึกษาจึงจำแนก “จินตภาพของเมือง” ออกได้เป็น 2 ส่วน คือ “จินตภาพในระดับพื้นที่โครงการ” และ “จินตภาพในระดับพื้นที่ศึกษา” กล่าวคือ

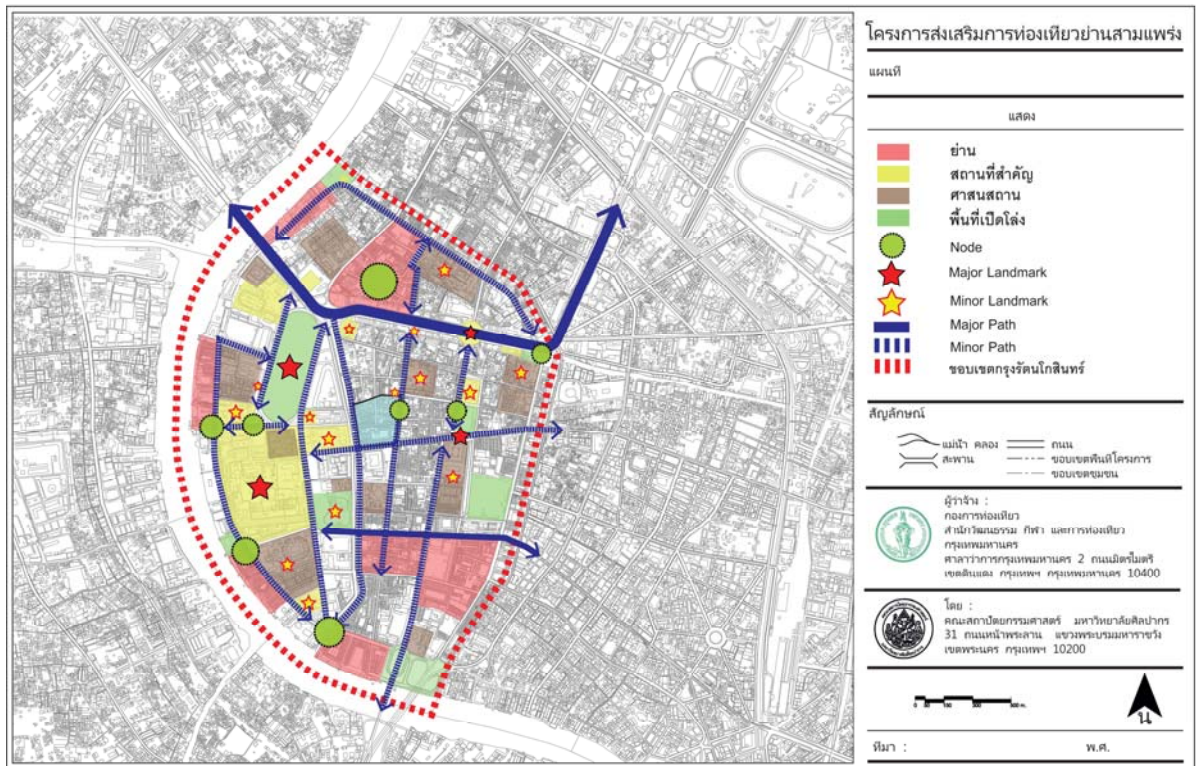
จินตภาพในระดับพื้นที่โครงการ

- **เส้นขอบ (Edge)** คือ แนวเส้นที่ระบุดึงขอบเขตพื้นที่ ได้แก่ คลองรอบกรุง (คลองบางลำพู-คลองโอ่งอ่าง) ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก และแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านทิศตะวันตก และด้านทิศใต้
- **เส้นทาง (Path)** ประกอบไปด้วย ถนน ซอย และบาทวิถี โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เส้นทางการสัญจรระดับเมือง (Major path) และเส้นทางสัญจรระดับย่าน (Minor path)
  - **เส้นทางสัญจรระดับเมือง (Major path)** หมายถึง ถนนสายหลัก ซึ่งจะเป็นเส้นทางหลักที่ผู้คนใช้ในการสัญจร และสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ โดยรอบ ได้แก่ ถนนราชดำเนินกลาง ถนนราชดำเนินใน และถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า
  - **เส้นทางสัญจรระดับย่าน (Minor path)** หมายถึง ถนนสายรอง และถนนสายย่อยต่างๆ ซึ่งเป็นเส้นทางสัญจรภายในท้องถิ่นที่เชื่อมต่อมาจากถนนสายหลัก ประกอบไปด้วย “ถนนสายรอง” ได้แก่ ถนนดินสอ ถนนตะนาว ถนนบำรุงเมือง ถนนอัษฎางค์ ถนนมหาธาตุ ถนนหน้าพระธาตุ ถนนหน้าพระลาน ถนนสนามไชย ถนนท้ายวัง ถนนพระสุเมรุ ถนนพระอาทิตย์ และถนนมหาไชย “ถนนสายย่อย” ซึ่งจะมีลักษณะเป็นตรอกซอย หรือถนนขนาดเล็ก ได้แก่ ถนนหลักเมือง ถนนบุญศิริ ถนนแพร่งนรา ถนนแพร่งภูธร ถนนบูรณศาสตร์ ตรอกนาวา ถนนมหรณพ เป็นต้น และ “บาทวิถี” หรือเส้นทางเดินเท้าตามถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนสายย่อยต่างๆ
- **ภูมิสัญลักษณ์ (Landmark)** หมายถึง จุดหมายตาทางกายภาพที่มีความโดดเด่น สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย และถูกใช้เป็นตัวอ้างอิงในการรับรู้พื้นที่ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ “จุดหมายตาระดับเมือง

- (Major landmark)” ได้แก่ ป้อมพระสุเมรุ ป้อมมหากาฬ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย สนามหลวง พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสาชิงช้า ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โลหะปราสาท (วัดราช นัดดารามวรวิหาร) สะพานพุทธ สะพานพระปิ่นเกล้า และ “จุดหมายตาระดับย่าน (Minor landmark)” ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ อาคารถาวรวัดมุนี มหาวิทยาลัยศิลปากร ตึกแถวหน้าพระลาน ศาลหลักเมือง กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สวนสราญรมย์ มิวเซียมสยาม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร วัดมหรธพารามวรวิหาร ศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นต้น
- **ศูนย์รวมกิจกรรม (Node)** หมายถึง บริเวณที่มีกิจกรรม หรือผู้คนกระจุกตัวกันอย่างหนาแน่น ส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณสถานที่สำคัญ และจุดเปลี่ยนถ่ายการคมนาคม เช่น บริเวณท่าเรือท่าช้าง หน้าพระลาน ท่าเตียน ท่าพระจันทร์ สนามหลวง ปากคลองตลาด ถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ และย่านพาหุรัด บ้านหม้อ เป็นต้น
  - **ย่าน (District)** หมายถึง พื้นที่ที่มีลักษณะของกิจกรรมหรือรูปแบบของอาคารที่มีความคล้ายคลึงกัน กระจุกตัวกันอย่างหนาแน่น และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งเป็นที่รู้จักและสามารถที่จะระบุความเป็นย่านได้ โดยภายในพื้นที่ศึกษามีย่านหลักๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ย่านถนนพระอาทิตย์ ย่านถนนข้าวสาร-บางลำพู ย่านท่าเรือท่าช้าง-ท่าพระจันทร์ ย่านท่าเตียน ย่านปากคลองตลาด ย่านพาหุรัด และย่านบ้านหม้อ เป็นต้น

วิวัฒนาการในระดับพื้นที่ศึกษา

- **เส้นทาง (Path)** เส้นทางของย่านสามแพร่ง แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภท คือ
  - **เส้นทางการสัญจรระดับเมือง (Major path)** ได้แก่ ถนนอัษฎางค์ ถนนตะนาว และถนนบำรุงเมือง
  - **เส้นทางการสัญจรระดับย่าน (Minor path)** ได้แก่ ถนนแพร่งภูธร ถนนแพร่งนรา ถนนแพร่งสรรพศาสตร์ และถนนบูรณะศาสตร์
- **เส้นขอบ (Edge)** เส้นขอบของย่านสามแพร่ง ได้แก่ “*ตรอกครุฑ*” ซึ่งเป็นขอบเขตทางด้านทิศเหนือของย่าน “*ถนนบำรุงเมือง*” ซึ่งเป็นขอบเขตทางด้านทิศใต้ของย่าน “*ถนนตะนาว*” ซึ่งเป็นขอบเขตทางด้านทิศตะวันออกของย่าน “*ถนนอัษฎางค์*” ซึ่งเป็นขอบเขตทางด้านทิศตะวันตกของย่าน
- **ภูมิสัญลักษณ์ (Landmark)** ภูมิสัญลักษณ์ของย่านสามแพร่ง ได้แก่ สุขุมาลอนามัย ลานภูธรเสศ ชุมประตู่วัง แพร่งสรรพศาสตร์ศุภกิจ โรงเรียนตะละภักศึกษา ศาลเจ้าพ่อเสือ ป้ายชื่อแพร่ง รูปแบบอาคารสมัยรัชกาลที่ 5 อยู่ช่อมรดกโบราณ เป็นต้น
- **ศูนย์รวมกิจกรรม (Node)** ศูนย์รวมกิจกรรม ในแต่ละส่วนของพื้นที่โครงการจะมีกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ พื้นที่กิจกรรมการประเภเครื่องเงิน กิจกรรมการค้าประเภอาหาร กิจกรรมการค้าประเภเครื่องหนัง กิจกรรมการค้าประเภเครื่องดนตรี และกิจกรรมการค้าประเภอุปกรณ์ทางราชการ เป็นต้น

ภาพที่ 1: แผนที่แสดงการวิเคราะห์จินตภาพของเมืองระดับพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 2: ภาพซ้าย คือ สุขุมมาลอนามัย ภาพกลาง คือ ซุ้มประตูวังแพร่งสรรพศาสตร์ศุภกิจ และภาพขวา คือ โรงเรียนตะละภักศึกษา

ผลการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม และทฤษฎีข้างต้นนำไปสู่การสร้างฐานคิดของการวิจัยจาก “ทฤษฎีจินตภาพเมือง (The Image of the City)” และ “ทฤษฎีภูมิทัศน์เมือง (Townscape)” เพื่อนำไปสู่การศึกษาสำรวจพื้นที่ และกระบวนการการออกแบบป้ายสื่อความหมาย ดังมีรายละเอียด คือ

- การใช้องค์ประกอบของเมืองที่สามารถรับรู้ได้ชัดเจนเป็นจุดอ้างอิงในการนำทางเข้าไปยังพื้นที่โครงการ เช่น จุดหมายตา (Landmark) ที่สำคัญบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง เส้นทาง (Path) ที่ใช้เป็นเส้นทางในการสัญจรหลัก เป็นต้น โดยจัดทำเป็นแผนภูมิสัญลักษณ์ของสถานที่สำคัญต่างๆ แสดงบนป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับพื้นที่สามแพรง

- การนำเอาแนวคิดจากทฤษฎีจินตภาพเมืองและทฤษฎีภูมิทัศน์เมือง มาใช้ในการเลือกตำแหน่งที่จะทำการติดตั้งป้าย โดยเลือกติดตั้งบริเวณที่เป็นองค์ประกอบส่วนต่างๆ ที่สำคัญของเมือง เช่น จุดหมายตา (Landmark) ศูนย์รวมกิจกรรม (Node) หรือ เส้นทางสัญจร (Path) เป็นต้น นอกจากนี้ ประเภทของป้ายจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละจุดที่ติดตั้ง ดังมีรายละเอียดประเภทของป้ายสื่อความหมายดังต่อไปนี้

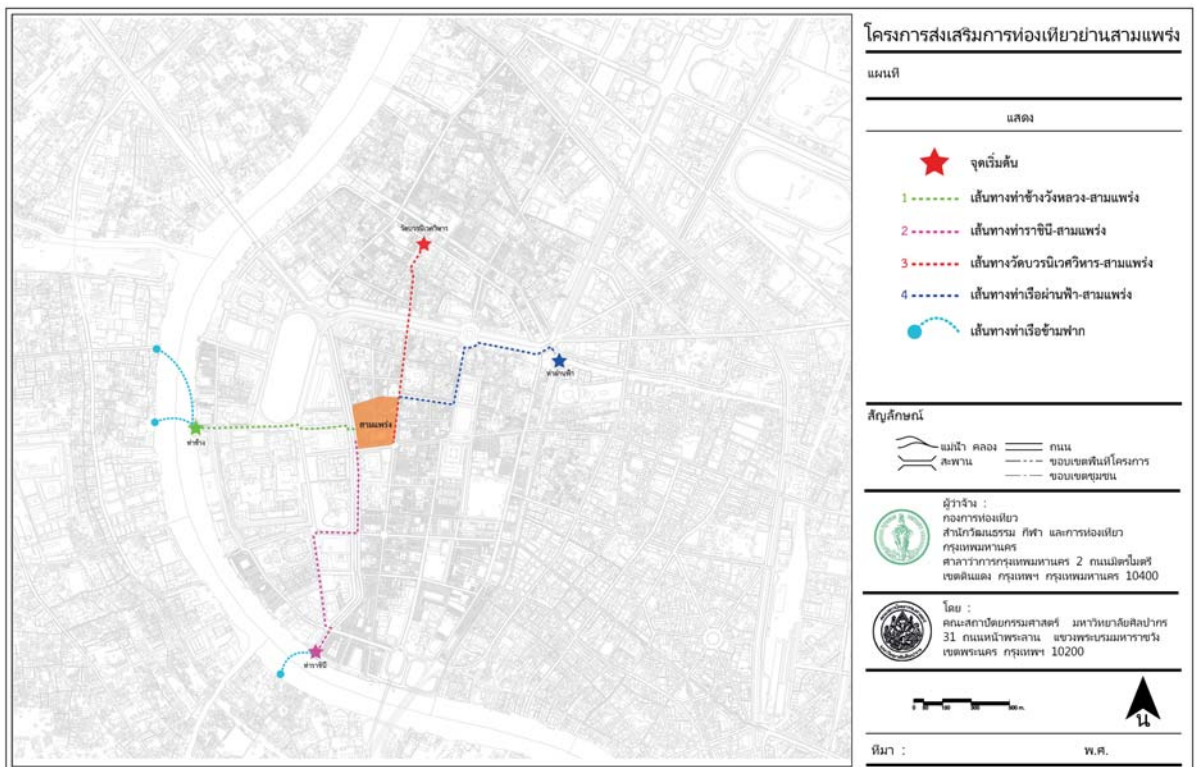
- **ป้ายแผนภูมิ** กำหนดให้ติดตั้งในบริเวณที่เป็นต้นทางซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือจุดเปลี่ยนรูปแบบการคมนาคม เช่น ท่าเรือ เป็นต้น และที่ตำแหน่งปลายทาง ตลอดจนบริเวณองค์ประกอบเมืองที่มีความสำคัญ เช่น วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร ซึ่งเป็นจุดหมายตาที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและเป็นที่ยึด เป็นต้น รวมถึงบริเวณศูนย์รวมกิจกรรม (Node) ที่เป็นจุดเปลี่ยนถ่ายการคมนาคม เช่น บริเวณท่าเรือท่าช้าง ท่าเรือราชินี ซึ่งเป็นท่าเรือโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยา และท่าเรือผ่านฟ้าซึ่งเป็นท่าเรือที่เชื่อมต่อมาจากย่านธุรกิจการค้าของกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีคนพลุกพล่านและมีกิจกรรมหนาแน่น
- **ป้ายสัญลักษณ์เส้นทางท่องเที่ยว** ควรจะติดตั้งป้ายเป็นระยะๆ ต่อเนื่องตามเส้นทางสัญจรที่จะนำไปสู่พื้นที่ย่านสามแพรง และป้ายควรจะอยู่ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เช่น บริเวณทางแยก หรืออาคารที่สำคัญๆ เป็นต้น
- **ป้ายย่านสามแพรง** ควรจะติดตั้งบริเวณทางเข้าของพื้นที่ที่มองเห็นได้ชัดเจนและต่อเนื่องมาจากป้ายสัญลักษณ์ที่ใช้นำทางมาจากเส้นทางสัญจร
- **ป้ายเล่าเรื่องสถานที่สำคัญในย่านสามแพรง** ควรเป็นป้ายที่แนะนำสถานที่หรือร้านอาหารที่น่าสนใจ โดยจะติดตั้งตามร้านอาหาร และบริเวณที่เป็นจุดหมายตา (Landmark) เช่น โรงเรียนตะละภักศึกษา ชุมประตูปะรงสรรพศาสตร์ สุขุมลอนามัย เป็นต้น หรือบริเวณที่เป็นศูนย์รวมกิจกรรม (Node) เช่น บริเวณทางเข้าย่านลานภูธรเรศ เป็นต้น

จากการศึกษาสำรวจศักยภาพของพื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์ในเกาะรัตนโกสินทร์ และเส้นทางเดินทางมายังย่านสามแพรงจาก 4 จุดที่เป็นแหล่งนักท่องเที่ยว และจุดเปลี่ยนรูปแบบการคมนาคมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เดินทางเป็นหมู่คณะ อันได้แก่ ท่าเรือท่าช้าง ท่าเรือราชินี ท่าเรือผ่านฟ้า และวัดบวรนิเวศวิหาร คณะวิจัยได้ศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเส้นทางที่กำหนดในการเชื่อมมายังพื้นที่กรณีศึกษาย่านสามแพรงที่เหมาะสม

ทั้งนี้ กำหนดเส้นทางของการเดินทางท่องเที่ยวมายังย่านสามแพรงนั้นได้คำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง เช่น ระยะทางต้องไม่ไกลเกินไป ต้องเป็นเส้นทางที่มีบาทวิถีที่เดินได้สะดวก เป็นทางเดินที่ไม่เปลี่ยว เป็นต้น รวมทั้งคำนึงถึงความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางประกอบด้วย ดังนี้

- **เส้นทางท่าเรือท่าช้างวังหลวง – สามแพร่ง (เส้นทาง L1)** เริ่มจากท่าเรือท่าช้าง เลียบถนนหน้าพระลานผ่านพระบรมมหาราชวัง ผ่านศาลหลักเมือง เลียบถนนหลักเมือง ข้ามสะพานข้ามคลองคูเมืองเดิม ข้ามถนนอัษฎางค์ มาถึงย่านสามแพร่ง
- **เส้นทางวัดบวรนิเวศวิหาร – สามแพร่ง (เส้นทาง L2)** เริ่มจากวัดบวรนิเวศวิหาร เลียบถนนตะนาว ผ่านถนนข้าวสาร ข้ามถนนราชดำเนินกลาง ผ่านอนุสาวรีย์ 14 ตุลา เลียบถนนตะนาว ผ่านวัดมเหยงคณ์พาราม ผ่านศาลเจ้าพ่อเสือ เข้าย่านสามแพร่ง
- **เส้นทางท่าเรือผ่านฟ้า – สามแพร่ง (เส้นทาง L3)** เริ่มจากท่าเรือผ่านฟ้า ผ่านป้อมพระสุเมรุ เลียบถนนราชดำเนินกลาง ผ่านอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ผ่านอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เลี้ยวซ้ายเข้าถนนดินสอ ผ่านศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เลี้ยวขวาเข้าถนนมหาราช ถึงศาลเจ้าพ่อเสือเลี้ยวซ้ายเข้าถนนตะนาว ถึงย่านสามแพร่ง เส้นทางนี้นักท่องเที่ยวสามารถแวะชมวัดสุทัศนเทพวราราม เสาชิงช้า และเทวสถานโบสถ์พราหมณ์ได้
- **เส้นทางท่าเรือราชินี – สามแพร่ง (เส้นทาง L4)** เริ่มจากท่าเรือราชินี เลียบถนนสนามไชย ผ่านวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) เลี้ยวขวาเข้าถนนเจริญกรุง ผ่านสวนสราญรมย์ ข้ามคลองคูเมืองเดิม เลี้ยวซ้ายเข้าถนนอัษฎางค์ ผ่านวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ผ่านกระทรวงมหาดไทย ถึงย่านสามแพร่ง

ภาพที่ 3: แสดงเส้นทางการเดินทางมายังย่านสามแพร่ง ประกอบด้วย เส้นทางท่าเรือท่าช้างวังหลวง – สามแพร่ง (เส้นทาง L1), เส้นทางวัดบวรนิเวศวิหาร – สามแพร่ง (เส้นทาง L2), เส้นทางท่าเรือผ่านฟ้า – สามแพร่ง (เส้นทาง L3) และ เส้นทางท่าเรือราชินี – สามแพร่ง (เส้นทาง L4)

จุดติดตั้งป้าย

จากการศึกษาบริบทแวดล้อมของพื้นที่ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดจุดติดตั้งป้ายระหว่างเส้นทางการเดินทางมาย่านสามแพร่ง รวมทั้งจุดติดตั้งป้ายภายในย่านสามแพร่ง ดังนี้

1. จุดติดตั้งป้ายภายนอกพื้นที่ย่านสามแพร่ง

ในที่นี้ จากผลการวิจัยเสนอจุดติดตั้งป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวในลักษณะของป้ายแผนภูมิบริเวณต้นทางจำนวน 4 จุดคือ

- เส้นทางท่าเรือท่าช้างวังหลวง-สามแพร่ง (เส้นทาง L1)

ท่าเรือท่าช้างวังหลวงเป็นพื้นที่เริ่มต้นของการเปลี่ยนรูปแบบยานพาหนะ (Mode of transportation) จากเรือคาน้ำพระยา และเรือข้ามฟาก ซึ่งเรือคาน้ำพระยานั้นรับผู้โดยสารมาจากทางด้านเหนือ และด้านใต้ของกรุงเทพมหานคร ในขณะที่เรือข้ามฟากรับผู้โดยสารมาจากท่าเรือวังหลัง (โรงพยาบาลศิริราช) ท่าเรือวัดระฆัง และท่าเรือสะพานปิ่นเกล้า

- เส้นทางวัดบวรนิเวศวิหาร-สามแพร่ง (เส้นทาง L2)

พื้นที่พักผ่อนบนเกาะกลางถนนสิบลำห้าง (ข้างวัดบวรนิเวศวิหาร) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางที่เชื่อมต่อมาจากย่านถนนข้าวสาร ถนนพระสุเมรุ และสามเสน ซึ่งเป็นแหล่งที่พักสำคัญของนักท่องเที่ยวกลุ่มแบกแพกเกอร์

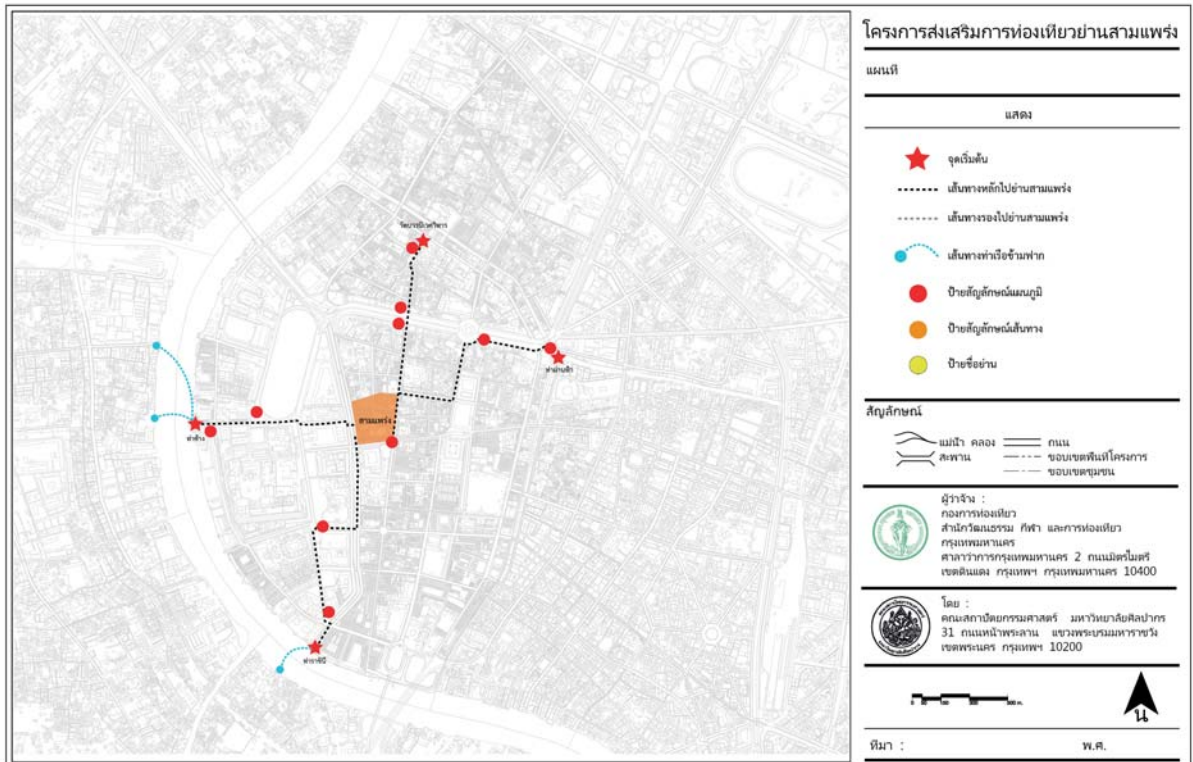
- เส้นทางท่าเรือผ่านฟ้า-สามแพร่ง (เส้นทาง L3)

ท่าเรือสะพานผ่านฟ้า เป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางการท่องเที่ยวเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ที่รับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากพื้นที่ย่านศูนย์กลางธุรกิจของกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ นักท่องเที่ยวใช้รถไฟฟ้า รถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟฟ้า (Airport link) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย แล้วมาเชื่อมต่อยังเรือโดยสารในคลองแสนแสบ

- เส้นทางท่าเรือราชินี-สามแพร่ง (เส้นทาง L4)

ท่าเรือราชินี เป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางการท่องเที่ยวเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ที่รับนักท่องเที่ยวที่เดินทางจากย่านศูนย์กลางธุรกิจของกรุงเทพฯ ทางด้านใต้ แถบสาทร สาธุประดิษฐ์ ที่โดยสารเรือคาน้ำพระยา และเรือคาน้ำทองเที่ยว นอกจากนี้ ยังเป็นจุดเชื่อมต่อกับเส้นทางวัฒนธรรมย่านฝั่งธนบุรี ซึ่งเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง อีกทั้งในอนาคต ตรงบริเวณพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จะเป็นตำแหน่งให้บริการของรถไฟฟ้าใต้ดินที่เชื่อมต่อมายังพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจและการค้าของกรุงเทพฯ และฝั่งธนบุรี

ทั้งนี้ จากการศึกษพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการเป็นพื้นที่เชื่อมต่อเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากย่านท่องเที่ยวสำคัญอื่นๆ และเป็นจุดเปลี่ยนรูปแบบยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้ เช่น เรือ และรถไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวใช้ระบบขนส่งมวลชน รวมไปถึงการเดินทางเท้าเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจต่างๆ ระหว่างเส้นทาง ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างความเข้าใจในสาระองค์รวมของย่านประวัติศาสตร์เกาะกรุงรัตนโกสินทร์แล้ว ยังเป็นการกระจายรายได้จากการซื้อหาสินค้า อาหาร และบริการ ตลอดเส้นทางที่นักท่องเที่ยวเดินทางผ่านอีกด้วย ทั้งนี้ จำแนกเป็นป้ายประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4: แสดงตำแหน่งติดตั้งป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวในลักษณะของ **ป้ายแผนภูมิ** ติดตั้งบริเวณต้นทางจำนวน 4 จุด คือ ท่าเรือท่าช้างวังหลวง วัดบวรนิเวศวิหาร ท่าเรือสะพานผ่านฟ้า ท่าเรือราชินี

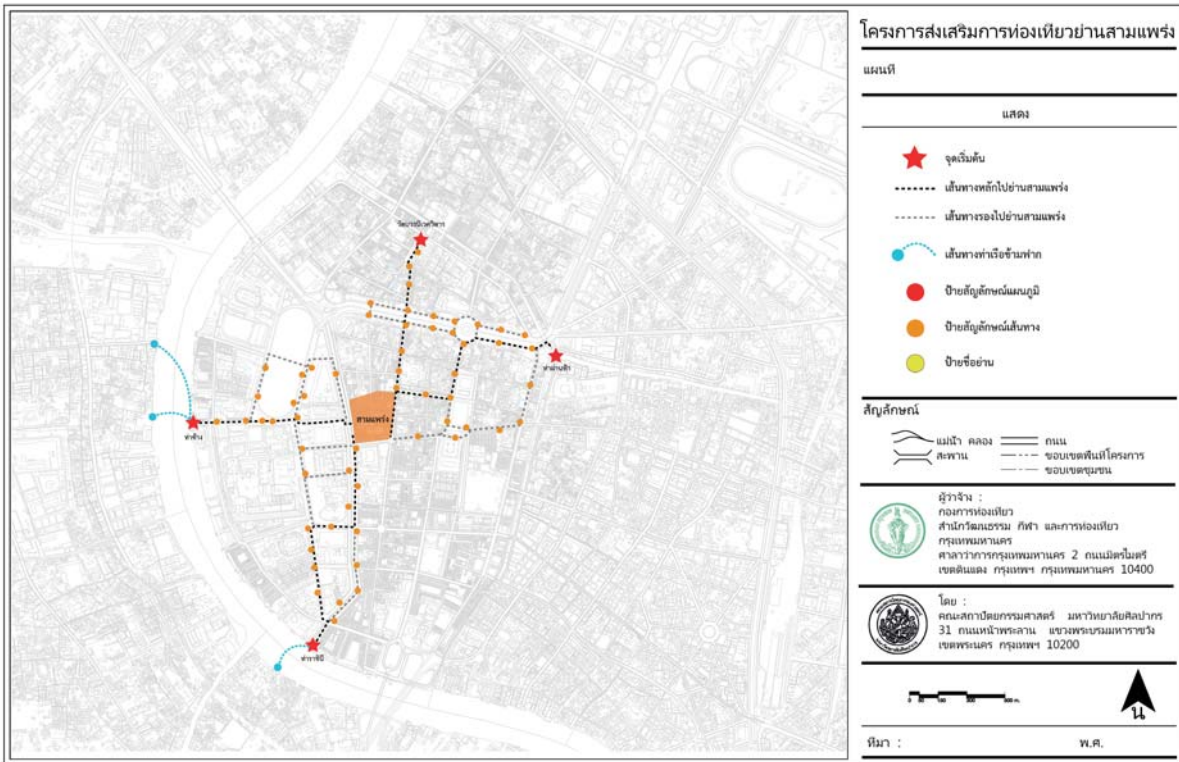
- **ป้ายแผนภูมิแสดงแหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ เส้นทางการเดินทางย่านสามแพร่ง และพื้นที่เกี่ยวเนื่องในเขตกรุงรัตนโกสินทร์**

ป้ายแผนภูมิแสดงแหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ เส้นทางการเดินทางย่านสามแพร่ง และพื้นที่เกี่ยวเนื่องในเขตกรุงรัตนโกสินทร์ จะมีตำแหน่งติดตั้งป้ายอยู่บริเวณต้นทาง ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อกับย่านสำคัญทางการท่องเที่ยว ย่านอื่น หรือเป็นจุดเปลี่ยนรูปแบบของยานพาหนะ (Mode of transportation) เช่น ท่าเรือ เป็นต้น โดยตำแหน่งดังกล่าวจะติดตั้งป้ายแนะนำการท่องเที่ยวในภาพรวมของเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีรายละเอียดของย่านสามแพร่งเป็นส่วนหนึ่งของป้าย โดยข้อมูลในป้ายแผนภูมิจะแสดงเส้นทางเดินจากจุดดังกล่าวไปยังย่านสามแพร่ง

2. ป้ายสัญลักษณ์เส้นทางวัฒนธรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านสามแพร่งและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

ตำแหน่งติดตั้งป้ายระหว่างเส้นทางต่างๆ ทั้ง 4 เส้นทาง (L1, L2, L3, L4) ซึ่งสัมพันธ์กับตำแหน่งที่รับนักท่องเที่ยว ทั้ง 4 จุด ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ ป้ายในกลุ่มนี้จะติดตั้งอยู่บนเส้นทางที่เชื่อมต่อเข้ามายังพื้นที่ศึกษา ในลักษณะของ **“ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง”** ที่ประกอบด้วยป้ายแผนภูมิแสดงตำแหน่งของย่านสามแพร่ง และพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีการอ้างอิงตำแหน่งของผู้ใช้แผนที่ข้อมูลกับตำแหน่งที่ติดตั้งป้าย (ดูภาพประกอบที่ 18)

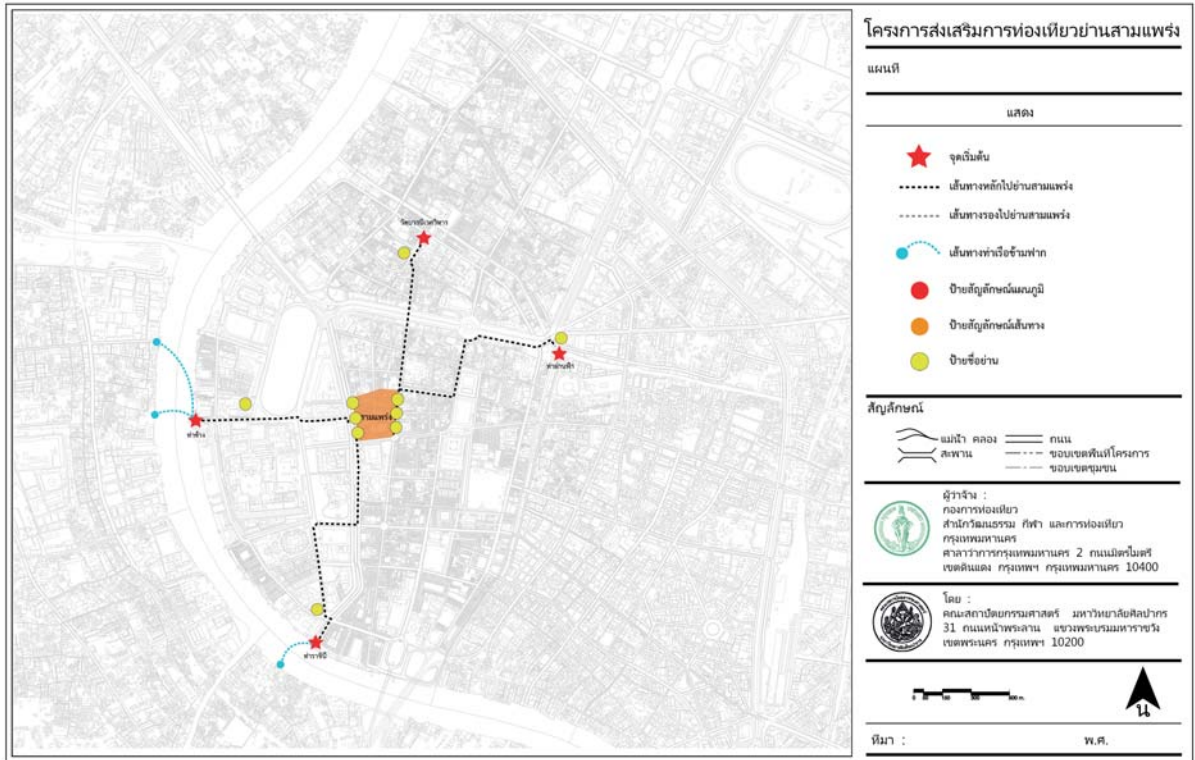
นอกจาก ป้ายสัญลักษณ์เส้นทางวัฒนธรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านสามแพร่ง และพื้นที่เกี่ยวเนื่องในลักษณะของ “ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง” ที่กล่าวมาข้างต้น ป้ายในกลุ่มนี้ยังมี “ป้ายบอกชื่อย่านสามแพร่งพร้อมข้อมูลเบื้องต้น” ซึ่งมีพื้นที่ติดตั้งอยู่บริเวณทางเข้าแพร่งภูธร แพร่งนรา และแพร่งสรรพศาสตร์ พร้อมแผนที่ร้านและสถานที่สำคัญในแต่ละแพร่ง

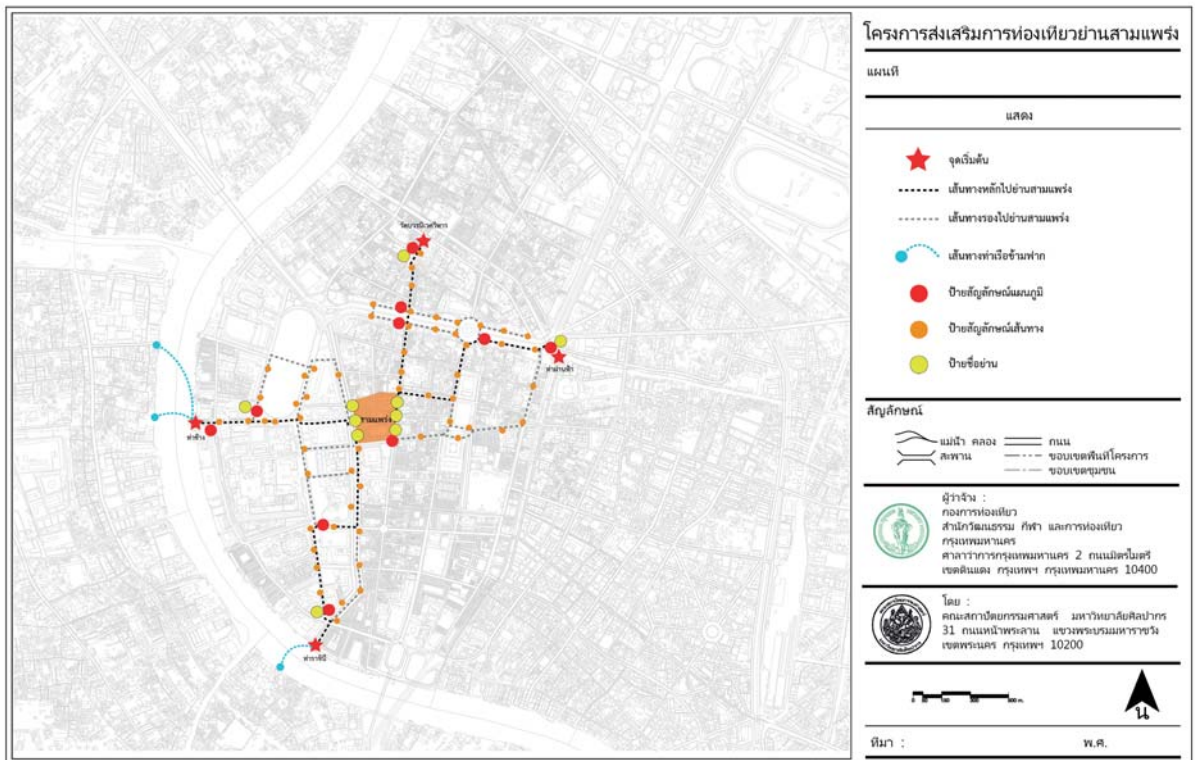
ภาพที่ 5: แสดงตำแหน่งติดตั้งป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวในลักษณะของ ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง บริเวณต้นทางจำนวน 60 ป้าย ตามเส้นทาง L1: เส้นทางท่าเรือท่าช้างวังหลวง-สามแพร่ง, L2: เส้นทางวัดบวรนิเวศวิหาร-สามแพร่ง, L3: เส้นทางท่าเรือสะพานผ่านฟ้า-สามแพร่ง และ L4: เส้นทางท่าเรือราชินี-สามแพร่ง

2. จุดติดตั้งป้ายภายในย่านประวัติศาสตร์สามแพร่ง

“ป้ายเล่าเรื่องแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมา คุณค่า และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ” เป็นป้ายที่ติดตั้งบริเวณสถานที่สำคัญ และหน้ากิจการการค้าและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวภายในย่านสามแพร่ง โดยการได้มาซึ่งรายชื่อสถานที่ที่น่าสนใจ และสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวข้างต้นได้มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดทำแบบสอบถามนักท่องเที่ยว และใช้กระบวนการเสวนากับประชาคมชุมชนสามแพร่งในการกำหนดเนื้อหา และตำแหน่งที่ตั้งของป้ายหน้าสถานที่สำคัญ และร้านค้าที่น่าสนใจ

ภาพที่ 6: แสดงตำแหน่งติดตั้งป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวในลักษณะของ ป้ายบอกชื่อย่านสามแพร่งพร้อมข้อมูลเบื้องต้น บริเวณต้นทางจำนวน 6 ป้าย

ภาพที่ 7: แสดงตำแหน่งของป้ายทั้ง 4 ประเภทตามเส้นทางเข้าสู่ย่านสามแพร่งทั้ง 4 เส้นทาง

สรุป

“โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวย่านสามแพร่ง กิจกรรมที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และเผยแพร่ภูมิทัศน์วัฒนธรรม” เป็นโครงการวิจัยที่เน้นกระบวนการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เพื่อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเรขาคณิต (ป้าย) ในพื้นที่ทางวัฒนธรรม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างชุดความรู้และข้อมูล ที่สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน สำหรับพัฒนาไปสู่ระบบ “การสื่อความหมายมรดกทางวัฒนธรรม (Heritage Interpretation)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)” ในพื้นที่สามแพร่ง อันถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญย่านหนึ่งของเกาะรัตนโกสินทร์ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ข้อมูลการสื่อความหมายนั้นเป็นองค์ความรู้ของชุมชน และเป็นสิ่งที่ชุมชนในฐานะของเจ้าของพื้นที่ (Host) ต้องการจะสื่อสารไปยังผู้มาเยือน (Visitor) ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สำหรับพื้นที่ฟูและส่งเสริมการท่องเที่ยวย่านสามแพร่ง

ในการดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้นที่ใช้กรอบความคิดมาจาก “ทฤษฎีจินตภาพเมือง (The Image of the City)” และ “ทฤษฎีภูมิทัศน์เมือง (Townscape)” เพื่อนำไปสู่การศึกษาสำรวจพื้นที่ และกระบวนการออกแบบป้ายสื่อความหมาย ซึ่งกำหนดจุดติดตั้งอยู่นอกขอบเขตของย่านสามแพร่งตามเส้นทาง 4 เส้นทางดังนี้ คือ “เส้นทางท่าเรือท่าช้างวังหลวง-สามแพร่ง (เส้นทาง L1)” “เส้นทางวัดบวรนิเวศวิหาร-สามแพร่ง (เส้นทาง L2)” “เส้นทางท่าเรือผ่านฟ้า-สามแพร่ง (เส้นทาง L3)” และ “เส้นทางท่าเรือราชินี-สามแพร่ง (เส้นทาง L4)” โดยจำแนกเป็นประเภท คือ “ป้ายแผนภูมิแสดงแหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ เส้นทางการเดินทางย่านสามแพร่ง และพื้นที่เกี่ยวเนื่องในเขตกรุงรัตนโกสินทร์” และ “ป้ายสัญลักษณ์เส้นทางวัฒนธรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านสามแพร่งและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง”

ส่วนที่ 2 คือ การกำหนดจุดติดตั้งป้ายภายในย่านประวัติศาสตร์สามแพร่ง ซึ่งเป็น “ป้ายเล่าเรื่องแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมา คุณค่า และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ” ซึ่งเป็นป้ายที่ติดตั้งบริเวณสถานที่สำคัญ และหน้ากิจการการค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในย่านสามแพร่ง โดยการได้มาซึ่งรายชื่อสถานที่ที่น่าสนใจ และสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวข้างต้นได้มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดทำแบบสอบถามนักท่องเที่ยว และใช้กระบวนการเสวนาในการทำประชาคมกับชุมชนสามแพร่งเพื่อให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดเนื้อหา และตำแหน่งของป้ายหน้าสถานที่สำคัญ และร้านค้าที่น่าสนใจ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนย่านสามแพร่ง ในการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น และมอบอำนาจการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบป้ายให้กับประชาชนชุมชนสามแพร่งลงคะแนนเสียงเลือกรูปแบบป้ายที่จะนำไปก่อสร้างต่อไป

กล่าวได้ว่า ผลจากการศึกษา “โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวย่านสามแพร่ง กิจกรรมที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และเผยแพร่ภูมิทัศน์วัฒนธรรม” ที่ทำให้ได้ “แบบป้ายสื่อความหมายทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมย่านสามแพร่งทั้ง 4 ประเภท” น่าจะมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวย่านสามแพร่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม และเป็นแหล่งค้าขายในอดีตที่สำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร ตามแนวความคิดของกรุงเทพมหานครที่ว่า “รวมพลังพลเมือง พื้นฟูย่านสามแพร่ง ให้มีคุณค่าเป็นชุมชนที่มีความสุข เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ” เพื่อฟื้นฟูพัฒนาพื้นที่ย่านสามแพร่งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่อไปในอนาคต